

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

VÅR REFERANSE
19/3873

DERES REFERANSE

DATO
29.03.2019

Tilrådning om systemviktige foretak

Etter forskrift 22. august 2014 nr. 1097 om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften) del VII skal Finanstilsynet hvert år, innen utgangen av første kvartal, gi råd til Finansdepartementet om hvilke foretak som bør anses som systemviktige i Norge. I det følgende identifiseres systemviktige foretak etter forskriftskravene.

Finanstilsynet foreslo i november 2018 endringer i kriteriene for identifisering av systemviktige foretak. Dette forslaget er ikke ferdig behandlet i Finansdepartementet. Årets tilrådning er derfor basert på forskriftskriteriene slik de står i dag.

Systemviktige foretak basert på hovedkriteriene i forskriften

Foretak som oppfyller minst ett av følgende kriterier, skal etter forskriften anses som systemviktige i Norge:

- a) foretak som ved utgangen av det foregående år hadde forvaltningskapital som utgjorde mer enn 10 prosent av Fastlands-Norges BNP
- b) foretak som ved utgangen av foregående år hadde utlån til publikum i Norge som utgjorde mer enn 5 prosent av samlede utlån til publikum i Norge

Beregning av begge kriteriene er basert på foretakenes konsernregnskap per 31. desember 2018. Utlån i de deleide kredittforetakene som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett, er medregnet forholdsmessig ut i fra eierandeler i foretakene per utgangen av 2018.

De to kriteriene beskrives nærmere under.

Forvaltningskapital som andel av Fastlands-Norges BNP

I tabell 1 inngår forvaltningskapital i de enkelte norske banker, kredittforetak og finansieringsforetak. Siden andelen beregnes på konsolidert nivå, vil norske foretaks aktivitet i utlandet inngå i forvaltningskapitalen.

Basert på dette kriteriet, anses DNB Bank og Kommunalbanken som systemviktige foretak i Norge.

Tabell 1: Forvaltningskapital i de 15 største norske foretakene (konsern), nominelle verdier i mrd. NOK per 31. desember 2018

	Forvaltnings- kapital	Andel av fastlands-BNP	Endring i andel fra 2017 (prosentpoeng)
DNB Bank	2 364	81,3 %	-4,8
Kommunalbanken	458	15,7 %	1,0
Sparebank 1 SR-Bank	254	8,7 %	0,0
Sparebank 1 SMN	222	7,6 %	0,0
Sparebanken Vest	193	6,6 %	0,3
Sparebank 1 Østlandet	176	6,1 %	0,3
Santander Consumer Bank	176	6,1 %	0,4
Sparebank 1 Nord-Norge	155	5,3 %	0,0
Sparebanken Sør	121	4,2 %	0,1
Nordea Eiendomskreditt	120	4,1 %	-0,9
Sbanken	92	3,1 %	0,2
Sparebanken Møre	71	2,4 %	0,1
Gjensidige Bank	58	2,0 %	0,2
Sparebanken Sogn og Fjordane	54	1,9 %	0,0
Sparebank 1 Buskerud-Vestfold	52	1,8 %	0,0

Andel av utlån til publikum i Norge

I beregningen av markedsandel inngår utlån til publikum fra samtlige banker, kredittforetak og finansieringsforetak, inkludert filialer av utenlandske foretak, i nevneren. Siden publikumsbegrepet kun omfatter låntakere i Norge, er ikke dette forholdstallet påvirket av foretakenes aktivitet i utlandet.

Også basert på dette kriteriet, anses DNB Bank og Kommunalbanken som systemviktige foretak i Norge.

Tabell 2: Markedsandeler for utlån til publikum, 15 største norske foretak (konsern), nominelle verdier i mrd. NOK per 31. desember 2018

	Utlån	Markedsandel	Endring i andel fra 2017 (prosentpoeng)
DNB Bank	1 224	27,5 %	0,7
Kommunalbanken	258	5,8 %	-0,4
Sparebanken Vest	160	3,6 %	0,2
Sparebank 1 SMN	151	3,4 %	0,2
Sparebank 1 SR-Bank	146	3,3 %	-0,9
Sparebank 1 Østlandet	130	2,9 %	0,2
Nordea Eiendomskreditt	112	2,5 %	-0,6
Sparebank 1 Nord-Norge	106	2,4 %	0,1
Sparebanken Sør	103	2,3 %	0,1
Sparebanken Møre	60	1,4 %	0,1
Santander Consumer Bank	58	1,3 %	0,0
Gjensidige Bank	51	1,2 %	0,1
Sparebanken Sogn og Fjordane	48	1,1 %	0,1
Sbanken	45	1,0 %	-0,6
Sparebank 1 Buskerud-Vestfold	41	0,9 %	0,0

Utenlandske filialer

To filialer av utenlandske banker, Nordea og Danske Bank, oppfyller også de to forskriftskriteriene. Begge disse har forvaltningskapital som utgjør mer enn 10 prosent av Fastlands-Norges BNP og markedsandeler for utlån til publikum over 5 prosent. Handelsbanken har over 5 prosent markedsandel for utlån til publikum, men lavere forvaltningskapital enn 10 prosent av Fastlands-Norges BNP. Siden dette er filialer av utenlandske banker, vil de ikke bli ansett som systemviktige etter forskriften.

Andre kriterier

Finanstilsynet skal etter forskriftens § 25 også basere sitt råd på en vurdering av blant annet foretakets størrelse, foretakets omfang av virksomhet i Norge og i andre land, foretakets kompleksitet, foretakets rolle i den finansielle infrastrukturen og hvilken grad foretaket er sammenvevet med resten av det finansielle systemet. Finanstilsynet har derfor valgt å se hen til anbefalinger fra den europeiske banktilsynsmyndigheten (EBA) om identifisering av nasjonalt systemviktige foretak.¹

EBAs anbefalinger omfatter kvantitative kriterier som kan suppleres med skjønnsmessige vurderinger for institusjoner som ikke anses systemviktige etter den kvantitative analysen. EBA anbefaler at den skjønnsmessige vurderingen gjøres ved hjelp av enkeltscore på de kvantitative kriteriene eller ved bruk av 49 valgfrie kvalitative og kvantitative indikatorer. Begge de norske forskriftskriteriene er blant disse. I den kvantitative analysen beregnes en score for hver institusjon basert på følgende fire kriterier som vektes likt:

¹ <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/930752/EBA-GL-2014-10+%28Guidelines+on+O-SIIs+Assessment%29.pdf/964fa8c7-6f7c-431a-8c34-82d42d112d91>

Kriterier	Indikatorer	Vekt
Størrelse	Forvaltningskapital	25 %
Betydning	Verdi av innenlandske betalingstransaksjoner	8,33 %
	Innskudd fra private innskytere i EU	8,33 %
	Lån til private låntakere i EU	8,33 %
Kompleksitet	Verdi av OTC-derivater	8,33 %
	Grensekryssende forpliktelser	8,33 %
	Grensekryssende fordringer	8,33 %
Sammenkobling	Forpliktelser innen finansmarkedet	8,33 %
	Eiendeler innen finansmarkedet	8,33 %
	Utestående gjeldsinstrumenter	8,33 %

For hver indikator beregnes en verdi som representerer institusjonens andel, uttrykt i basispunkter. Disse indikatorverdiene vektes så sammen til en score per kriterium og deretter en totalscore. Foretak som får totalscore på 350 eller høyere, skal automatisk anses som systemviktige. Nasjonale myndigheter kan øke eller senke denne grensen som tilpasning til nasjonale forhold. Anbefalingen åpner også for å identifisere systemviktige foretak basert på skjønn. Laveste tillatte score for et foretak utpekt som systemviktig, er i anbefalingen satt til 4,5.

Datamessige utfordringer ved EBAs metodikk er forklart i vedlegg til Finanstilsynets råd i 2015.

Tabell 3: Norske foretaks score etter EBAs metodikk per 31. desember 2018

	Totalscore	Størrelse	Betydning	Kompleksitet	Sammenkobling
DNB Bank	4321	3332	3335	5213	5404
Kommunalbanken	544	645	51	550	930
Santander Consumer Bank	299	248	190	417	341
Sparebank 1 SR-bank	278	357	287	170	299
Sparebank 1 SMN	250	313	238	124	323
Sparebanken Vest	199	272	229	60	233
Sparebank 1 Østlandet	196	249	199	110	226
Sparebank 1 Nord-Norge	168	219	160	101	190
Sparebanken Sør	109	171	145	24	96
Nordea Eiendomskreditt	106	170	101	24	130
Sbanken	79	129	129	6	52
Sparebanken Møre	71	100	95	22	66
Bank Norwegian	62	71	77	93	5
Sparebank 1 Buskerud-Vestfold	56	74	56	29	66
Sparebanken Sogn og Fjordane	47	76	73	5	35

I tabell 3 vises indikatorene for de 15 foretakene som scorer høyest ved bruk av EBAs metodikk ved utgangen av 2018. Det fremgår at DNB Bank, som tidligere år, ligger over EBAs standardgrense for systemviktighet.

Kommunalbanken har også totalscore over standardgrensen med god margin, til tross for at score på kriteriet "betydning" er lav. Verken Kommunalbanken eller andre kredittforetak har konto i Norges Banks oppgjørssystem (NBO), slik at verdien blir null på indikatoren for innenlandske

betalingstransaksjoner. Samtidig har foretaket relativt lite utlån til eller innskudd fra kunder i EØS-området, som er de to andre aktuelle indikatorene.

Samlet vurdering og råd

Basert på kriteriene i CRR/CRD IV-forskriften og tilleggsvurderinger basert på EBAs anbefalinger, tilrår Finanstilsynet at DNB Bank ASA og Kommunalbanken AS fortsatt anses som systemviktige foretak. Når det gjelder DNB påpekes det at selv om vurderingen av systemviktighet er gjort på grunnlag av virksomheten til DNB Bank ASA, skal bufferkravet også oppfylles av DNB ASA.

For Finanstilsynet

Ann Viljugrein
direktør for bank- og forsikringstilsyn

Bjørn Andersen
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.